

Konkurs historyczny „Budowa Niepodległej”

Regulamin konkursu dla uczniów szkół ponadpodstawowych

Organizator:

Instytut Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego

Współorganizator:

Kuratorium Oświaty w Olsztynie

Komitet organizacyjny:

Piotr Bojarski

Emilia Janowska

Informacje ogólne

Konkurs historyczny „Budowa Niepodległej” stanowi jeden z elementów obchodów 100. rocznicy plebiscytu na Warmii i Mazurach. Jest adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Szkoły, które przystąpią do konkursu, same wyłaniają reprezentantów. Każda placówka może zgłosić dowolną liczbę uczniów.

Cele konkursu

1. Pogłębienie wiedzy historycznej uczniów szkół ponadpodstawowych.
2. Popularyzacja wiedzy na temat walki o kształt odrodzonej Rzeczypospolitej, w tym walki o polskość Warmii i Mazur.
3. Poznawanie przez młodzież postaci historycznych, które przyczyniły się do odzyskania przez Polskę niepodległości.
4. Budzenie i utrwalanie dumy z dziedzictwa narodowego.
5. Doskonalenie umiejętności samodzielnego poszukiwania, gromadzenia i selekcjonowania informacji z różnych źródeł.
6. Kształtowanie postaw patriotycznych młodzieży poprzez popularyzację wiedzy o trudnym procesie odbudowy polskiej państwowości po 123 latach zaborów.

Przebieg konkursu

1. Etapy i formy konkursu

Konkurs zostanie podzielony na 2 etapy.

I ETAP (eliminacje)

Zadaniem uczestników jest stworzenie pracy pisemnej dotyczącej tematu konkursu.

1. Wymagana forma pracy to esej historyczny. Preferowane będą prace podejmujące zaproponowany temat w oryginalny sposób.
2. Esey nie musi posiadać przypisów naukowych, natomiast wymagana jest bibliografia zamieszczona na końcu tekstu.
3. Praca konkursowa musi zostać opracowana w formie pisemnej (Times New Roman, czcionka 12, interlinia 1,5, marginesy 2,5, tekst wyjustowany), nie może przekroczyć 10 stron.
4. Praca konkursowa musi być samodzielną pracą twórczą jednego ucznia.
5. Prace nadesłane na konkurs muszą być pracami własnymi oraz nigdzie wcześniej niepublikowanymi i nieprzedstawianymi na innych konkursach.
6. Do momentu rozstrzygnięcia I etapu konkursu autorzy prac pozostają anonimowi. Każda praca musi być opatrzona wyłącznie godłem autorów. W osobnej zaklejonej kopercie dołączonej do pracy i oznaczonej tym samym godłem należy dołączyć kartę zgłoszeniową, zawierającą dane autorów – zgodę na przetwarzanie przez organizatora konkursu danych osobowych w celach wynikających z organizacji konkursu zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. Nr 133, poz. 833 z późn. zm.), a także w przypadku osób niepełnoletnich pisemną zgodę rodziców lub opiekunów autorów prac na udział w konkursie oraz przetwarzanie danych, o których mowa powyżej (załącznik: *Oświadczenie*).
7. Przez godło rozumie się jakikolwiek znak złożony z liter, cyfr lub alfanumeryczny symbol maskujący właściwą tożsamość autora.
8. Prace zgłoszone do konkursu nie będą zwracane autorom. Zgłoszenie prac do konkursu jest równoznaczne z przekazaniem majątkowych praw autorskich do nich na rzecz organizatora, o których mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawach autorskich i prawach pokrewnych (Dz.U. z 1994 r., Nr 24, poz. 83 z późn. zm.). Organizator konkursu ma prawo do utrwalania i zwielokrotniania prac konkursowych poprzez wytwarzanie określoną techniką egzemplarzy pracy, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową, a także wprowadzania prac do obrotu i rozpowszechniania ich przez publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadawanie i reemitowanie, jak również publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.
9. Prace nie na temat, pisane przez zespoły autorskie, nadesłane po terminie lub niespełniające wymogów formalnych nie będą brały udziału w konkursie.
10. Do II etapu konkursu (finału) zostanie zakwalifikowanych 10 najlepszych prac.

11. Prace należy dostarczyć w wersji drukowanej na adres:

Instytut Północny im. Wojciecha Kętrzyńskiego, ul. Partyzantów 87, 10-402 Olsztyn,
z dopiskiem „Konkurs historyczny Budowa Niepodległej”.

Wszelkie pytania odnośnie do konkursu należy kierować pod adres e-mail:
piotr.bojarski@ip.olsztyn.pl, emilia.janowska@ip.olsztyn.pl, tel. (89) 527-66-18. Informacje o
konkursie są dostępne na stronie internetowej Instytutu: www.ip.olsztyn.pl, oraz Kuratorium
Oświaty w Olsztynie: www.ko.olsztyn.pl.

12. Prace należy dostarczyć do 6 listopada 2019 r.

13. Osoby zakwalifikowane do finału zostaną o tym poinformowane do 20 listopada 2019 r. Brak informacji będzie równoznaczny z niezakwalifikowaniem się do kolejnego etapu.

Tematy prac (jeden do wyboru):

1. Udział moich przodków w walkach o niepodległość Polski w XX wieku (I wojna światowa, wojny o granice, II wojna światowa).
2. Oceń rolę i załugi wybranego przez siebie "Ojca" niepodległości Polski.
3. Scharakteryzuj sytuację polityczną i społeczną w latach 1918-1920 na Warmii i Mazurach.
4. Wybierz i oceń najważniejsze osiągnięcia II Rzeczypospolitej w zakresie kultury, nauki lub gospodarki.
5. Porównaj i oceń dwie koncepcje ustalenia granic Polski po I wojnie światowej – federacyjną i inkorporacyjną.
6. Czy zgadzasz się z opinią, że II Rzeczpospolita była państwem demokratycznym? Swoje zdanie uzasadnij, uwzględniając przemiany ustrojowe w Polsce w latach 1918–1939.

OCENA PRAC I ROZSTRZYGNĘCIE I ETAPU KONKURSU:

1. Kryteria oceny pracy:

- oryginalność pomysłu,
- oparcie narracji na faktach historycznych,
- zgodność treści z tematem pracy,
- wykorzystanie monograficznej literatury przedmiotu,
- trafność argumentów,
- poprawność językowa i logiczna spójność tekstu.

2. Prace zostaną ocenione przez Komisję Konkursową powołaną przez Dyrektora Instytutu Północnego im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie.

II ETAP (finał)

1. Etap finałowy konkursu odbędzie się 12 grudnia 2019 r. o godzinie 10.00 w siedzibie Instytutu

Północnego im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie.

2. Konkurs będzie miał formę ustną.

3. O kolejności udzielania odpowiedzi zadecyduje losowanie.

4. Uczestnicy będą oceniani w skali 0-2 pkt.

5. Każdy z uczestników wylosuje 5 pytań – po jednym z następujących bloków tematycznych:

Blok I Granica wschodnia i północna

1. Wojna polsko-bolszewicka 1919-1920 (przebieg kampanii w 1919 r., wyprawa kijowska wojska polskiego, ofensywa Armii Czerwonej latem 1920 r. i Bitwa Warszawska; ustalenia traktatu ryskiego z 1921 r.).

2. Konflikt polsko-litewski (spór o Wilno w 1920 r. – przyczyny i przebieg, współpraca litewsko-radziecka, bunt Żeligowskiego i przyłączenie Wilna do Polski).

3. Wojna polsko-ukraińska (walki o Lwów i Orłęta Lwowskie, działania zbrojne w 1919 r., polsko-ukraińska współpraca w wojnie z bolszewikami).

Blok II Granica z Niemcami

1. Powstanie wielkopolskie (przyczyny, przebieg i skutki).

2. Konflikt na Górnym Śląsku w aspekcie gospodarczym i politycznym (powstania śląskie).

Blok III Walka o polskość Warmii i Mazur

1. Budzenie się polskiej świadomości na Warmii i Mazurach (objawienia gietrzwałdzkie, działalność kulturalna i społeczna Polaków w regionie).

2. Sytuacja geopolityczna Polski w przededniu plebiscytu (wojna polsko-bolszewicka, konferencja w Spa).

3. Ludzie plebiscytu: Jan Baczewski, Stanisław Sierakowski, Kazimierz Jaroszyk, Fryderyk Leyk, konsulowie RP w Olsztynie: Zenon Lewandowski, Henryk Woroniecki, Czesław Andrycz.

4. Przebieg i wyniki plebiscytu.

Blok IV Granica południowa

1. Konflikt polsko-czechosłowacki o Śląsk Cieszyński, Orawę i Spisz.

Blok V Ojcowie niepodległości

1. Znajomość podstawowych faktów z biografii i roli, jaką odegrały w procesie odzyskania niepodległości następujące postaci: Józef Piłsudski, Roman Dmowski, Ignacy Paderewski, Ignacy Daszyński, Wincenty Witos, Lucjan Żeligowski, Tadeusz Rozwadowski, Wojciech Korfanty.

6. W przypadku uzyskania przez uczestników takiej samej liczby punktów zwycięzca zostanie wyłoniony w dogrywce. Pytania będą zadawane aż do momentu rozstrzygnięcia.

7. W skład trzyosobowego jury wejdą historycy, eksperci zajmujący się problematyką, do której

odnosi się konkurs. Decyzje jury są ostateczne.

8. W trakcie oczekiwania na wyniki uczestnicy wezmą udział w prelekcji pt. „Drogi do Niepodległości”.

9. Ogłoszenie wyników: około godz. 13. Komisja konkursowa przewiduje przyznanie nagród rzeczowych za uzyskanie I, II i III miejsca oraz dwóch wyróżnień.

Nagrody rzeczowe o wartości:

2000 zł – I miejsce

1500 zł – II miejsce

1000 zł – III miejsce

500 zł – wyróżnienie.

10. Koszty podróży: po okazaniu biletów organizatorzy zwracają koszty podróży – równowartość biletów PKP i PKS.

Proponowana literatura:

Persak Krzysztof, Machcewicz Paweł, *Polski wiek XX: Dwudziestolecie*, Warszawa 2009.

Pajewski Janusz, *Budowa Drugiej Rzeczypospolitej 1918-1926*, Kraków 1995.

Łossowski Piotr, *Po tej i tamtej stronie Niemna. Stosunki polsko-litewskie 1883-1939*, Warszawa 1985.

Krasuski Jerzy, *Stosunki polsko-niemieckie 1919-1925*, Poznań 1962.

Kamiński Marek, *W cieniu zagrożenia. Polityka zagraniczna RP 1918-1939*, Warszawa 1993.

Garlicki Andrzej, *Drugiej Rzeczypospolitej początki*, Wrocław 1996.

Garlicki Andrzej, *Józef Piłsudski, 1867-1935*, Warszawa 1988.

Garlicki Andrzej, *Piękne lata trzydzieste*, Warszawa 2008.

Garlicki Andrzej, *Siedem mitów Drugiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 2013.

Łukomski Grzegorz, *Walka Rzeczypospolitej o Kresy Północno-Wschodnie 1918-1920*, Poznań 1994.

Roszkowski Wojciech, *Najnowsza historia Polski 1914-1980*, Londyn 1991.

Achremczyk Stanisław, *Historia Warmii i Mazur*, t. II, 1772-2018, Olsztyn 2018 lub wcześniejsze wydania.

Kawalec Krzysztof, *Roman Dmowski (1864-1939)*, Warszawa 1996 lub późniejsze wydania

Davies Norman, *Orzeł Biały. Czerwona Gwiazda. Wojna polsko-bolszewicka 1919-1920*, Kraków 2006.

Czubiński Antoni, *Powstanie wielkopolskie. Geneza-charakter-znaczenie*, Poznań 2002.

Masnyk Marek, *Powstania śląskie i plebiscyt z perspektywy osiemdziesięciolecia*, Opole 2003.

Łukomski Grzegorz, *Wojna polsko-ukraińska 1918-1919: działania bojowe- aspekty polityczne-kalendarium*, Koszalin-Warszawa 1994.

Łukomski Grzegorz, *Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 : działania bojowe - aspekty polityczne, kalendarium*, Koszalin-Warszawa 1995

Kozłowski Maciej, *Zapomniana wojna: walki o Lwów i Galicję Wschodnią 1918-1919*, Bydgoszcz 1999.

Łukomski Grzegorz, *W obronie Wilna, Grodna i Mińska : Front Litewsko-Białoruski wojny polsko-bolszewickiej 1918-1920*, Koszalin-Warszawa 1994.

Achremczyk Stanisław, *Plebiscyty jako metoda rozwiązywania konfliktów międzynarodowych : w 90. rocznicę plebiscytów na Warmii, Mazurach i Powiślu*, Olsztyn 2010